

dâin

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

Dr. Vâkîf ÖZKUL

Memduh SOYLU

Veysel GÜLTAŞ

Ahmet SAMUR

Mehmet ORHAN

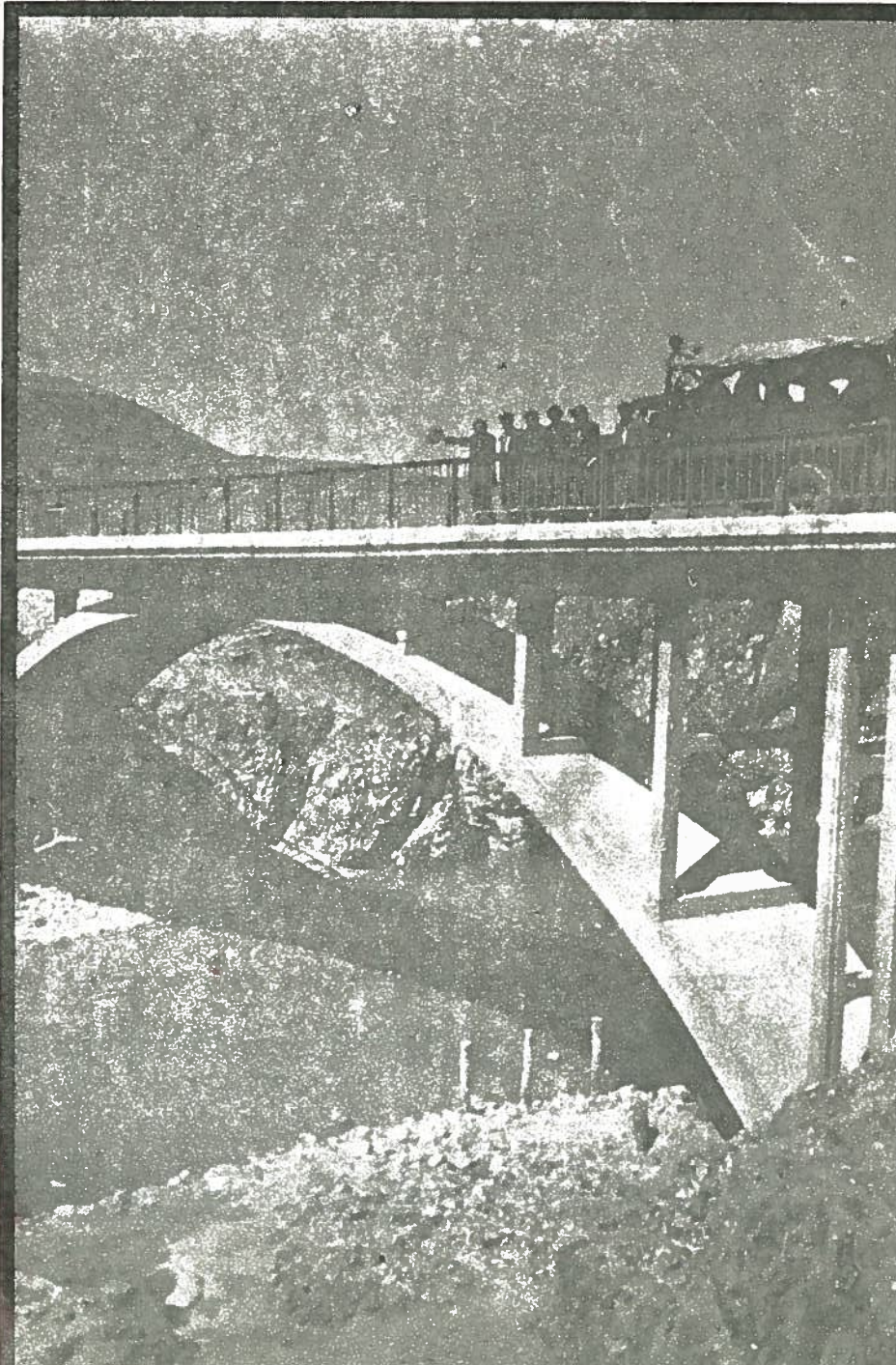
Nurl ONAT

Hüsnü AYDOĞMUŞ

Ş. Necmi ÖZER

Cüneyt ÖZKUL

7/94

ÖDENMEYEN DERGİ BAĞIŞLARI (31-6-1994)

7) Aysel Gençosmanoğlu	: 200.000.-TL	162) Salih Yergin	: 300.000.-TL.
17) Mehmet Taşbaşı	: 140.000.-TL	165) Murat Öztürk	: 300.000.-TL.
18) Ahmet Can Çevik	: 240.000.-TL	177) Sabahattin Erol	: 240.000.-TL.
20) Nihat Yandımata	: 240.000.-TL	180) Saim İter	: 240.000.-TL.
25) Alaattin Serttaş	: 300.000.-TL	188) Vedat Alpaslan	: 300.000.-TL.
29) Abdullah Taşbaşı	: 240.000.-TL	189) Gülcan Gündüz	: 100.000.-TL.
38) Zeki İkinci	: 30.000.-TL	192) Fahri Özer	: 300.000.-TL.
42) Mehmet Çuhacı	: 200.000.-TL	201) Aydın Dirlik	: 300.000.-TL.
51) Mehmet Özcan	: 200.000.-TL	202) Hüseyin Kaya	: 300.000.-TL.
59) Kasım Gündüz	: 240.000.-TL	208) Suat Niksarlı	: 240.000.-TL.
60) Mahmut Yalçın	: 140.000.-TL	219) İsmet Dursun	: 40.000.-TL.
63) Mustafa Taşbaşı	: 40.000.-TL	221) Mehmet Alper	: 240.000.-TL.
64) Hakan Yandımata	: 310.000.-TL	231) Cavit Kılıççöte	: 240.000.-TL.
66) Osman Can Yılmaz	: 200.000.-TL	233) Veli Yıldız	: 240.000.-TL.
72) Dr. Muammer Karakaş	: 300.000.-TL	234) Hasan Kılıç	: 240.000.-TL.
74) Hayrettin Kent	: 300.000.-TL	235) Hakan Atalay	: 240.000.-TL.
84) Şeref Bedri Erdem	: 240.000.-TL	244) B.Hasan Karataş	: 210.000.-TL.
90) Şafak Arcan	: 250.000.-TL	251) Dr. Güner Bilgin	: 200.000.-TL.
93) TÜTAV	: 240.000.-TL	252) M. Ali Çelik	: 200.000.-TL.
96) Vildan Savaşer	: 100.000.-TL	255) Kemal Aktaş	: 200.000.-TL.
104) Beyhan Bilir	: 200.000.-TL	260) Emsal Akgün	: 240.000.-TL.
106) Lokman Akkaya	: 300.000.-TL.	261) Selami Yapıcı	: 300.000.-TL.
107) Ahmet Gencer	: 240.000.-TL.	264) Mebrure Ertürk	: 300.000.-TL.
119) A. Faik Ağın	: 240.000.-TL.	265) Ayten Erdoğan	: 200.000.-TL.
120) Haluk Soylu	: 300.000.-TL.	267) Dr. Hamit Soylu	: 40.000.-TL.
123) Mehmet Çelenk	: 300.000.-TL.	271) Mehmet Aktaş	: 40.000.-TL.
124) Ekrem Özer	: 240.000.-TL.	272) Turgut Karadağ	: 140.000.-TL.
130) Alaattin Yazıcı	: 240.000.-TL.	273) Hamit Müderrisgil	: 140.000.-TL.
131) Hüseyin Selçuk	: 240.000.-TL.	278) Ahmet Gündüz	: 360.000.-TL.
133) Doğan Adıgüzel	: 300.000.-TL.	280) Serpil Cömert	: 240.000.-TL.
143) Mustafa Özdem	: 240.000.-TL.	283) Atilla Özcan	: 100.000.-TL.
146) Mehmet Özmen	: 250.000.-TL.	286) Ergun Uzunoğlu	: 200.000.-TL.
147) Hüseyin Numan Bilir	: 300.000.-TL.	294) Bedrettin Korkmaz	: 150.000.-TL.
149) Zabite Kaya	: 300.000.-TL.	342) Y. Ferhat Bilgin	: 200.000.-TL.
151) Ayhan Özer	: 300.000.-TL.	358) Ertuğrul Erbakan	: 140.000.-TL.
157) Nuran Alpaslan	: 300.000.-TL.	365) Şehabettin Özer	: 35.000.-TL.
158) M. Sabit Aydın	: 300.000.-TL.	383) Saadettin Koçer	: 100.000.-TL.

DUYURU

Ödenmeyen dergi bağışları ödeninceye kadar dergimizde yayımlanacaktır. Buna özen gösterilmesi ve
1994 YILI DERGİ BAĞIŞLARININ 300.000.-TL.
OLARAK GÖNDERİLMESİ DUYURULUR.

AĞIN

ağın

DÜŞÜN ve SANAT
DERGİSİ MUHABİRLERİ

İsmail BEYDEMİR	: Ağın
Gürol KORKMAZ	: Malatya
İ. Cengiz YÜCEL	: İzmir
H. Cüneyt ÖZKUL	: Ankara
Rahmi SERTTAŞ	: Elazığ

ÖDENTİLER VE BAĞIŞLAR

Saygıdeğer okurlar ve sevgili Ağın'lılar,

Üzülsem de, sevinsem de yazılarım içerisinde sene-
de bir kez olsun gerçekleri size duyurmak zorunda-
yım. 1991 eylül ayından 1994 ağustos ayına kadar 35
aydır kesintisiz sizlere ulaştırmaya çalıştığımız Ağın
Düşün ve Sanat Dergisi hakkında bildikleriniz sizin
olsun, bilmediklerinizi size duyurmaya çalışacağım.
Yayın yaşamına başladığı günden bugüne değin,
derginizin 414 abonesi oldu. Bu sayı içerisinde elliye
yakını bilinmeyen nedenlerle abonelikten ayrıldılar.
Bir elli kadarı da ilk sayıdan beri gönderdikleri
40.000-60.000 T.L. ile yetindiklerinden abonelikleri
düşürülerek dergi gönderiminden vazgeçildi. Çünkü
hiçbir şey almadan vermenin Tanrı'ya özgü bir şey
olduğu hepimizce bilinmektedir. Geriye kalan 314
abonenin yarısı da 1993-1994 yılı dergi paralarını
henüz göndermemişlerdir. Her sayının toplam basımı
bugün için 9.000.000.TL. ye mal olmaktadır. 25.000
TL. ye gönderilen ve 1500 TL. posta ücreti + vs. gide-
ri olan dergimiz acaba hemşehrilerimize ağır bir yük
mü olmaktadır? Hergün yerli 2000 sigarasına 30.000
TL., yabancı sigaraya 40.000.TL. (sadece günde bir
paket içenler için) ödeyenlerle bu durumu nasıl
bağdaştırabileceğiz? Derneğimize ve dergimize
katkısı olsun diye tekini 15.000 TL. ye bastırduğumuz
ve 25.000 TL. ye satmaya çalıştığımız Ağın takvimi-
mizi alıp ta parasını göndermeyenlere
hemşehrilerimizin söyleyecek bir sözleri yok mudur?
Türkiye'nin çeşitli il ve ilçelerinden telefon veya
mektupla dergilerinin geciktiğini, bazı saygılarının

Sahibi
AĞIN Kültür ve Dayanışma Derneği
Adına

Dr. VÂKIF ÖZKUL

*

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
MUAMMER NİKSARLI

*

Yazı Kurulu
Nihat ASYALI
Dr.Vâkif ÖZKUL
Nihat İSPİR
Rüştü ASYALI
Zafer GENÇAYDIN

*

Teknik Yönetmen
Taner BERİKMAN

*

Yazışma Adresi
Necatibey Cad.Uysal Apt. No: 20/16
Tel: 230 11 54 06430-ANKARA

*

PTT 101843 NOLU
Çek Hesabı

*

Gönderilen yazılar yayınlansın
yayınlanmasın iade edilmez ve telif
ücreti ödenmez
Bu dergide yayınlanan yazılardaki
fikirlere yazarlarına aittir.

*

DERGİMİZ AYDA BİR ÇIKAR
Yıl: 4 Sayı: 35
TEMmuz-1994
Dizgi: Mes-pa Dizgi - 230 84 71
Baskı: Alp Mat.San.Ltd.Şti - 231 33 81

*

Kapak: Keban Baraj Gölü İçinde Kalan
Çay Köprüsü (İsmail BEYDEMİR)

gitmediğini bildiren, dergilerinin yolunu gözleyen hemşehrilerimiz, çevrelerinde olup ta aynı duyarlılığı göstermeyenleri uyarmayı düşünmezler mi? (Bu hemşehrilerimiz arasından beni en fazla etkileyen İzmir'den Halide Gündüz ablamızın adını vermeden geçemeyeceğim.)

Ağın'a özlemlerini, duygularını, anılarını yazılarında ve şiirlerinde dile getiren dostlarımızın yazdıkları; yüreklerde coşku, duygularda çoğalma, anılarda nostalji yaratmamakta mıdır? Bu soruların yanıtını "kula değil yüreğinize" sorarak veriniz.

Hiçbir dönemde derneksiz kalmayan Ağın'lılar 12 Eylül 1980'den sonra uzun süre derneksiz ve dayanışmasız kaldılar. 1990 yılında Muammer Niksarlı'nın girişimleriyle kurulan derneğimiz, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı yeniden sağlamaya başladı. İsim farklılığı ile İstanbul, Malatya ve Ağın'da da dernekler kuruldu. Bu sene yeni bir atılımla Vakfa

dönüşme girişimi başlatıldı.

Bu konudaki çalışmalar hızla sürerken kurucu üye olmak isteyenlerin katkısını beklemektedir.

Kuruluşundan bugüne değin derneğimizin 115 üyesi olmuştur. Ne yazık ki 1990 yılından 1994 yılına değin 40 dolayında üyemizin 1991-92 yılı ödentilerini bütün duyurulara rağmen henüz ödemedikleri saptandığından denetçiler raporu ile önerilerek üyeliktendüştürülmeleri yoluna gidilmiştir. Bunları söylemek, yazmak ve sizlere duyurmak bana üzüntü vermekte, hatta acı çektiirmektedir.

Öykü, anı, şiir ve bilimsel yazıları ile dergimizi ve bizleri destekleyen okur ve hemşehrilerimize en içten teşekkürlerimi, şükranlarımı sunuyor; maddi ve manevi desteklerini esirgemeyenleri kendim ve katkıda bulunanlar adına gönülden kucaklıyorum.

Dr. Vakıf ÖZKUL

DUYURU !
22-23 Temmuz 1994 Günleri
yapılacak olan 5. AĞIN
KÜLTÜR ve SANAT
ŞENLİĞİ'nde buluşalım.

Hürşit KUŞ
Festival Komitesi Başkanı

Tapınak Duvarı'ndan!

Gürültü patırdımın ortasında sükunetle dolaş,
Sessizliğin içinde huzur bulduğunu
unutma!

Başka türlü davranmak açıkça
gerekmedikçe

Herkesle dost olmaya çalış,
Ama kimseye teslim olma.

Telaşsız, açık seçik konuş,

Başkalarına da kulak ver.

Aptal ve cahil oldukları zaman bile
dinle onları,

Çünkü dünyada herkesin
bir hikayesi vardır.

Yalnız planlarının değil,
başarılarının da tadını çıkarmaya çalış.
İşinle ne kadar küçük olursa olsun
ilgilen.

Hayattaki dayanağın odur.

Olduğun gibi görün.

Sevmediğin zaman sever gibi yapma.

Aşka burun kıvrırma sakın.

O, çöl ortasında çimenli bir yerdir.

Yılların geçmesine öfkelenme.

Gençliğe yakışan şeyleri,
gülümseyerek teslim et geçmişe.

Ara sıra isyana yönelecek gibi olsan bile

Hatırla ki, kainatı yargılamak imkansızdır.

Onun için, kavgalarını sürdürürken bile

kendi kendinle barış içinde ol.

Görmeye çalış ki, bütün pisliğine ve

kalleşliğine rağmen, dünya yine de güzeldir."

* Veysel GÜLTAŞ tarafından gönderilmiştir.

ANILARLA DOLU BİR MEKTUP

Memduh SOYLU

Umut dolu gözlerimde geçmiş yılların hatıraları saklı. Bir deli sevda var başımda telli duvaklı. Bu sevda seneler ötesinden süregelmiş bu yana. Beni peşinden sürükler bir bu yana bir oyana. Arzuların en güzeli ruhumu sarmış. Bilmem bir zamanlar gönlümde kimler varmış. İçimde daima çalkanan, dinmek bilmeyen büyük bir özlemin hayallerini yaşıyorum. Zaman zaman kabıma sağlamıyor taşıyorum. Aşığım kime? Onu ben biliyorum. Fakat geçmiş zamanları defterden siliyorum. Bu öyle bir sevdaki duman duman eksilmiyor başımdan. Ne ümitler çaldı geçmiş yıllar yaşımdan.

Bilirmisiniz ben tabiata aşığım. Akşam güneşinin, bir alem olur, dağlar ardından batışı. İnsana hayat verir soğuk suların koynundaki bir derenin çağlayıp akışı. Bir hikmettir. Ağını ören bir örümceğin incecik tellerini birbirine takışı. Durgun bir göl kenarındaki yeşil kurbağanın ürkek bakışı. Avcumda tuttuğum bir yavru kuşun kalbinin atışı. Beni devamlı büyüler durur. Bu tabiat güzelliği içerisinde Ağın dedikleri o küçücük şehir, burnumda tüter olmuş, dağına taşına hasretim hepsine yeter olmuş. Bir cuma sabahı dünyaya orda açtım

gözümü. Ebem kulağıma seslendi o ilahi sözünü çocukluğum orda geçti, delikanlılık çağım. Toz pembe hayaller alemindeydi o yaşımdan. Bir gün bir çeşme başında, birgün bir dağ yolunda. Neydi o günler neydi, ümitlerim, sevdalı gözlerim ve geniş tahayyüllerim vardı. Düşünürdüm herşeyin iyisini insanların melek ruhlusunu. Bu karmaşık düşünceler ruhumu sardı, benliğimi sarstı. Geceleri uykum kırk yerinden bölündü. En sonunda bana gurbet göründü. Elveda derken dua edip el bağladım, yollar ileriye, ben geriye dönüp dönüp ağladım. Ağın hasretiyle nice günler yüreğimi dağladım. Bu deli gönlümü bir türlü avutamadım. Akan gözyaşlarımı tutamadım. Bir zamanlar başımda kavak yelleri esti. Delice akan boz bulanık bir çay gibiydim, çağlarcasına. Zaman olur başım ellerim arasında düşünür hüznlenirdim ağlarcasına.

O yerlede sabah erken olur, ipek kanatlı seher yeli, çiçekli dallar arasında oynar durur. Pırl pırl, buram buram Toprak kokar her nefes. Andiri deresinin çamurlu kıvrımında, sular da kıpırdaşan yarpuzların yaprakları terlemiş, çiçeklerdeki balarılar ürperiyorlar titrer gibi yapıyorlar. Gecenin koynunda ıslak ıslak terletmişti tabiat.

Bir köylü kızı var çeşme başında, henüz onbeş yaşında. Gözleri yosun yeşili, saçlarında dağ çiçeklerinin kokusu gözleri mahmur, henüz bitmemiş tatlı uykusu.

Bir gelin gördüm gözleri kaşları kara, parmağında kınası, galiba bir düğün hatırası. Şalvar ayağında kemer belinde, su testisi elinde. Asker ağasından haber gelmiş sevinip duruyordu. Kimbilir ne hayaller kuruyordu. Gene havalandı gönül kuşu, bilinmez hangi tarafa uçuşu.

Dağ yollarından köye inen sürünün çingirak seslerini duyuyorum, o tarafa doğru başımı aldım gidiyorum. Kara koyunun kınalı kuzusunu getirecek diye, kaç akşam bu hevesle çoban yollarını bekledim. Böylece ümitlerimi düğüm düğüm edip bir birine ekledim.

Kara bir sevda yüreğimin başında, bilinmez ne zaman biter ve kaç yaşında. Bahar kadar yemyeşil ümitlerim vardı, hepsi hayal oldu eridi gitti, eriyen zaman gibi.

Neler yazıyorum bilemiyorum. Bu dertli başımı alıp gidemiyorum. Aşıkmıyım hayır, mecnunmuyum asla, ya kara sevda, olamaz! Sanatkâr mıyım? belli değil. Sarhoşmuyum bilemiyorum. Şair miyim? inanamıyorum, Eh be birader sen nesin ya? İşte onu bir bilebilsem.

Gözüm İzmir ufuklarında, gönlüm İstanbul gecelerinde, kalbim Kuşadası sahillerinde, ruhum Hawaii adalarında.. Genç kızlarla el ele, şen kadınlarla kol kola. Dolaşıyor benliğim, Altınyunusta. Beni bekleyenler var, Erdek sahillerinde. Bu ne hercai yaradılış bir türlü aklım ermiyor. İçimde beni rahatsız eden bu ruh ne ister benden analmıyorum. Böylece düşüğüm bu çaresizliğin dolambaçlı yollarında daha ne zamana kadar dönüp dolaşacağım bile-

miyorum. Herkesin hayatı renkli, hayalleri renkli, rüyaları ve televizyonları renkli. Bizde ise renkler hala siyah beyaz. Böyle giderse işler pek ayaz. Niye bir müzisyen, bir sanat güneşi olamadım? Neden en doğru yolu bulamadım, bilemiyorum. Seneler seneler ah ne olur birer birer geri geleler. Benim ne olduğumu işte o zaman bileler. Sesim bir güzel olaydı. Sanatkârlar seslerini benden alaydı. İhali seslenişlerimle bütün Camiler dolaydı. Bu deli gönlüm böylece ayarını bulaydı. Bilinmedi kıymetimiz, düşündüklerim gibi olmadı niyetimiz. Bunu anlayamadı cemiyetimiz. Hayat dolu neşe dolu ülkelere göç etmeli akmalı. Fakat bu Ağın'ı nasıl edip kimlere bırakmalı? Robenson mu olalım bir adada yalnız? Bir dağ yamacında çoban mı olalım kavalsız? yoksa bir kuru otmu olalım çalı dibinde cansız? Yedi kat arşa çıkalım, melekler yoldaşımız, Huriler sırdaşımız, periler arkadaşımız olsun. Olsun ama ağır ve günah dolu bu gövdeyi ipek kanatlı bu yaratıklar çekemezler ki onlar sevap yazarlar. Hayatımda öyle derin boşluklar varki. Bu derinlikler beni götürdü uçurumun kenarına, ümitlerimi yitire yitire. Hiçbirşey kalmadı yarına. Elimden tutmadı zaman. İşte getirdim mazide kalan ümitlerini diyen olmadı. Şu muazzam boşluklar neden niçin tamamlanıp dolmadı? Daha çok şeyler yazacağım. Erişilmedik ve yaşanmadık arzularımı anlatacağım. Bir müddet daha böylece bu deli gönlümü avutacağım. Bu sevdalı başım sıra hasretiyle dopdolu. Siz de bilirmisiniz, şimdi bizim ellerde bahar olmuş yaz olmuş. Dağlarında kar çiçeği, bağlarında nar çiçeği, orda rakseder şimdi renklerin gerçeği. Neyliyeyim gurbeteli, bana yabancı rüzgârı yeli. Mavi boşluklarda uçalım, o illere doğru kanat açalım. Mor menekşeler, gonca güller, kırmızıya boyanmış gelincikler.

Birbirine sarılmış sarmaşıklar, sarı sarı papatyalar, pembeye meyletmış kır çiçekleri. İşte bunlar sevginin gerçekleri. Yüce dağlardan gelen serin nefesler benliğimi sarıyor, ruhumu okşuyor. Gözümde bir damla su deniz olmuş taşıyor. Halâ bu deli gönül gençliğin arzularını yaşıyor. Akşamı sevmiyorum orda ruhum kararır. Denizlerde sular kararır. Dağların ardındaki köyler, gökteki yıldızlar kararır. Gecesi olmayan, renkleri solmayan bir dünya istiyorum. Bu duygular içinde sen gene çal kırık sazım. Ruhumun derinliklerine dal. Orda taht kur, öylece kal. Bir yılda dört mevsim var. Beşinci mevsim de benim ömrüm, sekizinci renkte baharımın rengi olsaydı. Bak o zaman neler olurdu neler.

Bazı yönlerimle bir delikanlı kadar gencim. Duyguluyum, hevesliyim. İçimde kaynaşan birçok sevgiler var. Rüyalarım daha genç görüntüleri yansıtıyor. Kalbim daha sık atıyor bir gencin ki kadar, koşup tutacağım ellerinden. Kanat açacağız bir kuş misali enginlere doğru, orda bekleyenlerimiz var. Aynaya hiç bakmak istemiyorum, çünkü onlar hep yalancı, görmek istemiyorum yüzümdeki çizgileri, saçımdaki akları. Zaman benim günlerimi çok çaldı. Daha ben ne idim ki gençliğimi elimden aldı. Ağlamak istemiyorum ama içimden geleni de tutamıyorum. Gözlerim ta ufuklarda, beklediğim gelecek diye güneşin battığı yere doğru devamlı koşuyorum. Renkler beni oyalıyor, içlerinden birini seviyorum gök mavisimi desem, toz pembe mi, yoksa yosun yeşili mi? Acaba gelincik kırmızısı mı desem, bilemiyorum. Ne olursun sen gel de onlardan birini bana yakıştır. Turnalar uçuyor

kanatları mavi. Leylekler beyaza bürünmüş kanaryalar kafeste, rengi gözümü alıyor. Balıklar pul pul olmuş, güneşe karşı suda oynuyorlar. Ötme garip bülbül bende senin gibiyim. Ne duruyorsun suskun suskun dalda küçük kuş. Bana benzeme ne olursun. Hey gidi dağların kınalı kekliği öyle garip garip ötme, zaten içim yaralı. Gel ikimiz bir can gibi olalım. Beni de al götür yuvana, yavrularından bir de ben olayım. Al beni kanatlarının altına, sıcaklığını duyayım içimde. Kalplerimiz bir olsun, kınalı parmaklarını uzat bana.

Tabiat erken uyanınca kuşların cıvıltısı baharın geldiğini müjdeler. İşte pencereme bir kuş kondu. Gagasında yeşil bir ot var. Deniz yosunu kokuyor ağzı. Tutup tüylerini okşayacağım, gagasından öpeceğim, seveceğim seveceğim, sonradan kuşun boynuna ince bir ipek tel ile küçücük bir mektup bağlayacağım. Kuş sizin ellere doğru uçacak ve sizlere kadar gelecek. Selamımı okuyacaksın mektubunda. Ne güzel şeyler bunlar değil mi? Turnaların gökyüzünü sevdiği kadar sen de beni sev ne olursun. Sana son olarak derim ki, köpüklü mor dalgaların hışırtısını, yosun kokan sahillerin çalkantısını, martı kuşlarının sesini bir zarfa koy gönder. Bende sana yosun kokan dereelerin serinliğini, dağ çiçeklerinin kokusunu, yaz gecelerinin derin uykusunu, meşe yapraklarının hışırtısını bir bohçaya koyup göndereceğim.

Elveda güzel günlere, elveda gelecek baharlara.

MALATYA
9 Şubat 1985

Not: Kentleşmiş duygularımızı, Ağın'ca ne güzel dile getiriyorsun. Ağzınıza sağlık.

AĞIN

TROYA'YI DÜŞÜNÜYORUM

Önümde dalgalar
Çağırıyor çağırıyor beni
Ölüm mü desem dirim mi desem!
Şöyle bir kıyıda dinleneyim diyorum
Öyle bir coşku ki okyanusu kucaklıyorum
Dalgalar kıyıya vuruyor beni
Gece miyim, gündüz müyüm? Bilemiyorum

Bir yerim kanıyor durmadan...

Kanlı bir akşam üstü
Uzanıyorum sevdanın koynuna
Düşümde Anadolu'yu görüyorum
Yangınlar içinde Anadolu...

ÇIĞLIK

Antik çağın yıkıntılarında
Olimpos tanrıları
Oniki boğum Şahmeran
Akrep ve çıyan
Sevişkenliği çağrıştırır
Çığlık çığlığa
Amazon yiğitleri
Güzellikleri mi yitirdik ki?
Zehir yeşilliğinde çirkinlikler..

Vezel GÜLTAS

DÜŞ VE GERÇEK

Ahmet SAMUR

Yaratılışından bu yana, insan oğlu sürekli yeni arayışlar içinde olmuştur. Onları diğer varlıklardan ayıran en önemli özellik de bu olmalı. Bu arayışlar, iyiye, güzele ve doğruya yönelik olmuştur çoğunlukla.

Ancak, hedefe varmak, düşünülen sonuçları yakalamak pek o kadar kolay olmamıştır. Çünkü insan oğlunun yeniyi kabullenmesi hiç bir zaman tepkisiz olmamıştır. Günümüze ya da geriye doğru baktığımızda bunun pek çok örneklerini görürüz. Yeni buluşlarından dolayı çeşitli işkenceler gören bilim adamları, yeni din elçilerine çektilen eziyetler, yeni fikirlerinden dolayı hapsedilen, sürülen, deli damgası vurulan, asılan, kısaca, yenilikler insanların hizmetine kolay sunulmamıştır.

Tüm insanların hizmetine sunulan bu yenilikleri, düşünceden doğan uygarlıklar olarak algılıyorum. Büyük uygarlıklara, büyük düşünebilen bireyleri olan toplumlar sayesinde sahip olmuşuzdur diyorum.

Ağın'ı, Ağın'lıyı düşünürken yukarıdaki fikirler geçti aklımdan. Beni bu düşüncelere iten yine eski Ağın dergileri oldu. 1967-68-69 yıllarında çıkarılmış olan tüm sayıları

inceleme fırsatını henüz buldum. Sayın Lutfi Soylu abimize teşekkür ediorum, bana bu dergilerden yararlanma olanağını verdiği için.

Her yazıyı, her şiiri defalarca okuyuyor, Ağın doluyor, Ağın'lı oluyorum yeni yeni... Okurken büyük gurur duyuyor keyf alıyorum. Sonra, bu güne kadar olan ilgisizliğime kızıyor, kendimde çok büyük eksiklikler görmeye başlıyorum Ağın'la ilgili.

Ağın'a, Ağın'lı'ya çok geç yönelmişiz. Bu nedenle bizden önce yola çıkanlardan çok geride kalmışız. Eski değerleri anlamak için çok araştırmak, eski değerlerin ışığında, yarınlara güzel eserler bırakmak, ancak bu günlerde çok çalışmakla mümkün olacaktır.

Bu duygular içinde eski dergilerden Ağın'la, Ağın'lıyla ilgili ekonomik, sosyal ve kültürel konuları içeren yazılardan bazı bölümleri sunmak istiyorum. Okudukça kendi kendime çok sorular sordum. Bu günle kıyaslama yaptım. Sizler ne yapacaksınız bilemiyorum. Yüz yıl önceden bu yana kaç arpa boyu yol gitmişiz...? Hep birlikte düşünelim...

.....

Öğretmen Sayın Nuri Onat'ın 1967 yılında, derginin ilk sayısındaki sorularıyla dün de, bu gün de karşı karşıyayız. Herkese cevap hakkı var.

1-Kooperatif kurdun mu?

2-Kel tepeleri yeşertmek için planların var mı?

3-Yalı kasabası olma yolundaki Ağın'a bu konuda projen var mı?

4-En az yüz yıllık olan asma kütüklerinin yerine yeni fidanlar aldın mı?

5-Sebze meyve Ağustos ayına kadar başka illerden mi gelecek?

6-Meyve ağaçlarını aşıladın mı?

7-Barajdaki balıkçılığı sen mi yapacaksın, yoksa başkaları mı?

Yirmi yedi yıl önce sorulan bu sorulardan kaç tanesine olumlu cevap verebiliyoruz bu gün..?

.....

Yine ilk sayıda Sayın Ülkü Soylu "Atalım Ak Örtüleri" başlıklı yazısında kadınlarımıza: "Çocuklarımızın geleceği için, ulusumuzun geleceği için, insanlığımızın geleceği için... hakkımızı aramayı öğrenelim. Kağrı taşıyan Elifler, Fatmalar, Ayşeler yok. Öyle savaşlar da yok. Top tüfek yerie fikirler, uygarlıklar çarpışıyor. Bu ulusun kaderi kadınların elinde" diyor.

Şimdi düşünmeye başlıyorum. Ağın'lı kadınlarımız ak örtülerin yerine karaları takınmaz... Fikir mücadelesine katılır mı? Üretime ne kadar katkıda bulunmuştur? Ağın'ın kaderinde niçin hiç rol almamıştır?

.....

(Ağın'ın Kültür Hayatı) başlıklı yazısında rahmetli Cevat Onay: "Ağın'ın kültür hayatını ele alırken karşımıza çıkan gerçek; bu konuyu uzaktan yakından aydınlatacak hiç bir yazılı eser bulunmamasıdır."

"Oysa Ağın'lı okur yazar olmakla kalmamış; öğrenimlerini büyük illerde görmüş, Arnavutluk'tan Van'a, Yugoslavya'dan Yemen'e kadar yurdun çeşitli yerlerinde, çeşitli devlet hizmetlerinde görevler almışlardır.

XIX. yüzyılda Mehmet Efendi (Molla Gakko) yetiştirdiği yüzlerce öğrenci yanında, kızları okutma öncülüğünü de üstlenmiştir.

O dönemlerde ilköğretim seferberliğinde görev yapan öğretmenlerimize tüm Ağın'lılar olarak minnet ve şükran borçluyuz. İsimlerini şu anda yazmadığım değerli aydınlarımız, hizmet gereği görevleri dışında da çalışarak bizlere övünülecek bir miras bırakmışlardır. onların bıraktığı miraslarla yaşıyoruz. Bizler bu miraslara bile sahip çıkamazken, yarınlara belki hiç bir eser bırakamayacağız...

Özlemlerle, ezgilerle, anılarla zaman ve moda gereği bazı işler yapıyoruz; bunu yeterli sayıyoruz. Zâmana ve çağa damgamızı vurabilecek işler yapıyor muyuz? Ağın'a yeni bir çehre verebiliyor, yeni bir soluk aldırabiliyor muyuz?

.....

Sayın Şeref Erdem'in Avrupalıyla bizleri karşılaştırmasından bir bölüm almak istiyorum:"... Mevcut kaynaklardan azami istifade, tesadüfün değil, ölçünün, tartının, istatistiğin, hesabın emrinde. Bunların

tükenmesi halinde ne yapılacağının planı...

Avrupalı, karşılık alamayacağı işe kuruş yatırmayan adamdır. Eğitim için pek cömert davranıldığını gördüm... Rozet saltanatına şahit olmadım. Gördüğüm odur ki her insan yaptığı işin erbabıdır. Burada eğitim mevcut ihtiyaca göre adam yetiştirme sanatıdır." Yorum sizlerin...

Şu anda Ağın'ın bir başka sorunu olarak karşımızda duran bir konuyu yirmi yedi yıl önce dergide dile getiren rahmetli Fikri Yücel'in düşüncelerinden dinleyelim: "Ağın'lı yüzyılların uğraşımı sonucu elde ettiği KAZA durumunu kaybediyor. Hem de Ağın'lı olduğu halde Ağın'ı tanımayan, dertlerini kendine mal etmeyen, umursamayan evlatlarının gerçekleri görmezlikten gelerek Ağın'ı yalnız Çınar'ın altı sayıp, bütünü görmemek yüzünden, işte acı gerçek..."

"Baraj suyu dolup, güneydeki onbir köyle bağlantı kesildi mi o köyler kendilerine münasebeti olan kazalara bağlanmak için çalışacaklar.

Ağın'lının, Ağın'lının fikrine önem vermediğini, Ağın'ı, Ağın'lıdan başkasının düşünmeyeceğini bu yazılar daha iyi anlatmaya yeter sanıyorum...

.....

Her zeminde, her yerde yüzde bilmem kaç olan okur yazarlığımızla övünmekteyiz. Neden okur yazar oranımız yüksektir, o başka bir konu.

Okur yazar olmak, aydın olmaya giden yolun birini bilmek denemektir. Kitap ise aydın olmayı sağlayan önemli bir araçtır. Dergimizin yedinci sayısındaki baş yazıdan

bir bölümü ilgililerinize sunuyorum.

"Ağın kitaplığının hikayesi uzundur, anlatmıyorum. Çok zor şartlarla temin edilip, Ağın'a gönderilen ikibin kitaptan bir kısmının ne olduğu meçhuldür. Bir kısmı da ambar köşelerinde sandıklarla farelerin insafına terkedilmiştir. Yüzde doksanbeşi okur yazar olmakla övünen bir ilçe için çok hazindir.

Şimdi Ağın'daki bütün ilgililerden soruyorum: Ağın Kitaplığı hangi safhadadır? Kitaplar nerede, hangi ellerdedir?" Bu sorulara o yıllarda cevap verilip verilmediğini bilmiyorum. Şu anda istediğim şey, var olanlara sahip çıkalım bu gün...

Eski aydınlarımızın, bizlerden ne kadar ileri olduklarını anlamak, aşağıdaki rahmetli öğretmenlerimizin bir aydına sahip çıkma çabalarından anlaşılmaktadır.

Fikri Yücel; Cevat Onay'a: "...Öğretmen Abdullah Lütfi'yi yalnız Ağın'lılara değil, bütün Türkiye'ye tanıtmayacaksa, O'nu ikinci ve hatta sonuncu defa Cevat Onay öldürdü demekten gözüümü kırpmayacağım." demektedir.

Şimdi ben diyorum ki: gelin gözlerimizi açalım artık. Aydınlarımızı tanıyalım, tanıtalım. Neleri, nasıl başarmışlar? Öğrenelim. Bizler Ağın'a, Ağın'lı'ya ne verebiliriz diye düşünelim. Ancak o zaman gerçek Ağın'lı olmaya hak kazanırız sanırım...

Dergimizin 7. sayısından bir bölüm daha almak istiyorum. Sayın Rüştü Asyalı'nın Ağın'la ilgili, bu günlerin özlemini duyduğunu sandığım, umutlarını aktarıyorum.

Rüştü Asyalı soruyor:

""-Dünyada tiyatro var mıdır?

-Vardır.

-Türkiye'de tiyatro varmıdır?

-Vardır.

-Türkiye'nin birçok kentlerinde, kasaba-
larında tiyatro varmıdır.

-Vardır.

-Öyleyse Ağın kasabasında tiyatro olur
mu?

-Olmaz olur mu?!

.....

"Ben şunu diyebilirim yalnızca ve
şimdilik: Ağın'daki benim gibi genç arka-
daşlarım, büyüklerim ve küçüklerimin kura-
cakları kültür kulüplerinde tiyatroya da
önemli yer ayırırlarsa, kentlerdeki arka-
daşlardan, dostlardan ilgili kitap, dergi v.s.
gibi gerekli araç ve gereç isterlerse, ahırdan
bozma bir tiyatro salonu yaparlarsa, olmaz-
sa dut çarşılarından bir sahne kurarlarsa...
Evet, o günler gelirse; mapushaneyi yıkıp,
bozup, yeniden onarıp, pırlıl pırlıl bir tiyatro
yapabiliriz.

Rüştü Asyalı devam ediyor: ...Bunlar
benim düşlerim, hayallerim değil, gerçek
sözler, gerçekçilerin sözleri. Ben inandım,
inandığım için söylüyorum... Bunları
gerçekleştirebileceğim günü inançla, sabırla
ve inatla bekliyorum."

Sayın Rüştü kardeşim, Ağın'a gitme
zamanının geldiğini size kimse haber
vermedi mi daha? Nasıl olsa haber veren
olmuştur diye, biz bekleyip dururuz,
şenliklerde, festivallerde...

Un var, şeker var, kapda var... Helvacı
bekleniyor, helva yapması için... Devletin
başı, helikopterle, bakırdan gelecekmiş
zamanında, gelmemiş. Gözü havada kalmış
Ağın'ının... Siz "demirden geleceğim"
deyin; gözümüz yollarda kalmasın...

Sözün özü; sizi Ağın'da ne zaman
göreceğiz? Tiyatro tohumunu ne zaman
atacağız genç dimağların yüreğine ve beyni-
ne? Ateş almak için kıvılcım bekliyoruz...
Bilesiniz...

.....

Ağın'ın bir başka sorunuyla ilgili yazıyı,
dergimizin 8. sayısından aktarıyorum. Ağın
Müftüsü Sayın Nafi Ödevci'nin düşünceleri:

"Hayat ve saadet dini olan islamiyet;
insanları hayata, sanata, ticarete, tarıma,
tarımın bir kolu olan ağaç, orman
yetiştirmeye, bağ, bahçe meydana getirmey-
e teşvik eder...

...Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk
(Ormansız bir yurt vatan değildir,) demiştir.
Keza Fatih Sultan Mehmet: (Ormandan bir
dal kesenin başını keserim,) demiştir.

...Peygamberimiz: (Kıyametin kopa-
cağını haber verseler, elinizde de bir ağaç
fidanı olsa dikebilirseniz hemen dikin) diye
buyurmuşlardır."

Ağaç dikin, yaş kesmeyin diyenler mi
yanlış demişlerdi, yoksa biz yanlış mı
anladık? Çünkü, katil beyinlerin emrinde,
kansız eller, o canım yaş ağaçları, ceviz,
dut, kayısı, akıllarına ne gelirse, hangisini
eve taşımak kolay olursa habire kesmekte-
dirler. Kel tepelerden sonra kel bağlar, kel
bahçeler oluşacak Ağın'da.

Ama en kolay iş, miras yemek... Ataların

dikmiş, büyütmüş, emek çekmemişsin ki kıymetini bilesin...

Neyse...Gene vatan, millet, Sakarya kabilinden yazılar yazar, şiirler söyleriz Ağın üstüne.. Görevimiz burada biter... O kadar..

.....

23 Mart 1960 yılında Şeref Hocaoglu tarafından kurulan HAYIRSEVERLER DERNEĞİ bakın o yıllarda ne güzel işler başarmıştır. Bugünkü derneklere örnek olamaz mıydı?

Biz neyi örnek alacağımızı bir bilebilsek... Ölü toprağını üzerimizden bir atabilsek... İşleri lafla yapmayı bir bırakabilsek...

Yukarıdaki derneğin yaptığı işler kısaca şöyle: Sağlığı bozuk, maddi gücü olmayanların muayene ve tedavilerine yardımcı olmak, öğrenci ve bedeni rahatsızlığı olanlara maddi yardımda bulunmak, maaş bağlatmak, çeşitli giyim eşyalarını Ağın'daki muhtaçlara ulaştırmak, en önemlisi ise o yıllarda çoğu illerde bulunmayan, çok amaçlı kullanıma müsait bir binayı Ağın'da yaptırmaktır.

Çok hayırlı hizmetler verebilecek bu dernek şimdi neden yok? Gene birileri ağaç keser gibi yok mu ettiler? Peki çeşitli yerlerde kurulan Ağın Dernekleri eğlence dışında kültürel ve sosyal hangi işleri Ağın'a hizmet olsun diye yapmaktalar?

Ağın'da oturup, görevleri gereği yaptıkları işlerden başka, hangi işleri Ağın'ının yararlanması için yapan kaç Ağın'lı sayabilirsiniz?

Bana göre, Ağın, eski yaşantısıyla, sosyal, kültürel ve dayanışmalarındaki güzellikleriyle bu günkü durumdan çok ileriymiş. Dinlediğim büyüklerden ve eski dergilerdeki yazılardan edindiğim kanaat bu...

Zor koşullarda gerçek Ağın'lıların neler yaptıklarını, Ağın'ının "AYDIN" sıfatını boşuna kazanmadığını okudukça öğreniyor, eskilerle mutlu oluyor, gurur duyuyorum. Bugünkü olanaklarla yapmadıklarımızı düşünüyor, utanıyorum, küçülüyorum.

O aydınlarımızın ışığında görmeye başladım. Tatamen görmek, anlamak ne mümkün... Aysberg çok büyük, ışık pek yetersiz...

Şimdi yerinizde olsam: "Arkadaş sen ne yaptın Ağın için?" diye sorardım.

Anlatayım: "Arkadaş, ben Ağın için havanda su dövdüm. Akıntıya kürek çektim, Hala da çekmekteyim. Bolca laf ürettim işe yaramayan, bir çok Ağın'lı gibi... "Mezer öyelerine bahdım izim galmamış... Babam sağken bir tevekden bir tayı üzüm topladuh. O, sizlere ömür... Şimdi o bağlarda bir kindik üzeme hasretük... Yumruğumuzu gösgümüze vurup, türküler çağırıp durdururik; guru guru gurban olam gabilinden..."

Ağın'a bir şeyler yapalım diyoruz gurbette iken... Ağın'a geliyor, burada oturanlar ne yapıyorlarsa biz de onu yapıyoruz. O kadar...

Bir yıl sonra, on yıl, yirmi yıl sonra yine aynı... Her geldiğimizde tanıdık yüzler azalıyor. Bu da acı... Ancak daha acı olanı küçülüyoruz, küçülüyoruz... Sağlıcakla kalınız...

NEDEN

Neden toprağa düşen cemre,
Sızar gövde, kaynatır kanımı,
Neden delice bir ışık,
Tutsak alır insanlığımı.

Neden kuşuları kovamaz tutkun
Ve atamaz kaygıları bir yana,
Neden katır tekmesini biz yeriz,
Dostça davransak da düşmana.

Neden şu güdük yaşamın,
Sevinci az, tasası çok.
Neden çeşmeler gürül gürül de
Su içecek bir tası yok.

Neden karanlığı yolumuza örerler,
Umut kapımızdan dolarken,
Neden sefil olur insan,
İnsanca yaşamak varken

Neden ?...
Neden âlem sana arka çıkar
Ve her zaman haklısın sen,
Başımın belâsı yar.

Mehmet ORHAN

Ankara - 1981

ÖĞRETMEN ABDULLAH LÜTFİ BEY

- VII -

Nuri ONAT

Gelecek için hazırlanan vatan evladına, hiç bir güçlük karşısında boyun eğmeyerek olgun bir sabır ve metanetle çalışmasını ve öğrenimdeki çocuklarımızın ana-babalarına da, çocuklarının öğrenimlerini bitirmeleri için her özveriyi göstermelerini salık veririm."

"Atatürk'ten Düşünceler kitabının 82. sayfasında Atatürk, öğretmen konusuna değiniyor. Bu seslenişinde Atatürk şöyle diyor:

"Ulusları kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir. Öğretmenden, eğitimciden yoksun bir ulus, henüz ulus adını almak istidadını kazanamamıştır. Ona, gelişigüzel bi topluluk denir, ulus denemez. Bin topluluk ulus olabilmek için mutlaka eğitimcilere, öğretmenlere gereksinme duyması gerekir. O kadar ki, gerçek bir toplum ulus haline gelebilir."

Abdullah Lütfi Bey de öğretmenler ile

ilgili olarak böyle bir söz etmişti. Belki bu söz kendisinin değildi. Çünkü, sözüne (Diyorlar ki....." diye başlamıştı. Gerçekten de eğitimciden, öğretmenden yoksun bir topluluk, göçebe yaşamı sürdürüyor demektir.

Atatürk'ün eğitim görüşleri yalnız bunlar değil elbette. Başka zamanlarda ve başka yerlerde söyledikleri söylevlerde önce eğitimden söz etmiştir. Ama bütün bunları bu yapıta almak kitabın hacmini büyütecekti. "Atatürk'ten Düşünceler" adlı kitaptan bile ancak üçte birini buraya aktarabildim. Yalnız şu çok gerçek ki, Atatürk'ün görüşleri içerik, yöntem ve amaçlar bakımından Gerçekçi Eğitim görüşünün tıpkısı. Bu olay, O'nun dünya çapındaki kişiliğinin, çok geniş ve köklü kültürünün de nedenli hayran kalınacak nitelikte olduğunu gösteren kanıtlardır.

Atatürk'ün öğretmenlerle ilgili sözlerini en değerli kanıt sayıyoruz. Çünkü, hiç

kimsenin değerini Atatürk kadar iyi anladığına, öğretmen ne kadar önemli olduğunu kavradığına inanmıyoruz. Öğretmen de, onun döneminde devrimlerinin bekçisi güvencesi, olmuştur. Büyük Atatürk, yeni kuşakların öğretmenin eseri olacağını söylerken, bu güvenceyi açıklamıştır. Bu güvence gerçekçi eğitim görüşüne tıpatıp uyan Atatürkçü felsefenin ne denli gerçekçi olduğunu kanıtlar.

Sırası gelmişken bir konuya daha değinmek istiyoruz. Bu konu, Türkiye'nin eğitim felsefesini saptamak amacıyla girilmiş bir araştırma ile ilgilidir. 1958 yılında, "Türkiye Eğitim Milli Komisyonu" adında bir örgüt kurulmuştur. Seçkin eğitimcilerden oluşan bu komisyon, milli eğitime bilimsel anlamda bir yön vermek için bütün gelişmiş ülkeleri teker teker dolaşmış, incelemeler yapmış, eğitim etkinliği içindeki sınıflarda gözlemlerde bulunmuştur. Komisyon, görevi sırasında dünyanın sayılı eğitimci ve bilim adamları ile görüşmüş onların desteklerini sağlamıştır. Görevini bitirip yurda döndükten sonra Milli Eğitim Bakanlığına, "Türkiye Eğitim Milli Komisyonu Raporu" vermiştir. Rapordaki öneriler uygulamaya konmamışsa da, Atatürk'ün salık vermeleriyle Abdullah Lütfi Bey'in önerilerini yansıtan yanları çok ilginçtir. Bu nedenle, söz konusu Rapor'dan bazı alıntılar yapmayı uygun görüyoruz.

Şöyle deniliyor söz konusu Rapor'un 12. safyasında: "Çağdaş toplumda bilim ve teknik gittikçe artan bir önem kazanıyor. Bu konudaki gidişi durdurmaya olanak yoktur. Üç yüzyılı aşan bir zamandan beri bilimsel ve teknik gelişmeler, her gün artan bir hızla ilerliyor. Bu devrim, sanayide ve tarımda olduğu gibi, eğitimde de temel değişikliklere neden ..." Bu açıklamadan sonra, şöyle deniyor adı geçen raporda: "Türkiye çağdaş dünyada yerini almak ve bunu korumak için, sanayide, tarım, teknik ve eğitimde enerjik atılımlar yapmak zorundadır. Bu nedenle de, güçlü bir eğitim dizgesine kavuşmasının özel bir önemi vardır. Böyle bir eğitim dizgesine duyulan gereksinme, teknologlar, teknik elemanlar yetiştirmek için değil, aynı zamanda felsefede, güzel sanatlarda, dinde, yönetimde, ekonomide, tarımda, siyasette, kısaca her alanda bilim ve teknik önemi olan çalışmada yeterince görev yapabilecek, önderlik edebilecek yetenekte insanlar yetiştirmek içindir..."

(Sayfa 12 son paragraf)

Türk toplumunu çağdaşlaştırmak isteyenlerin bu görüşe katılacakları kuşkusuzdur. Ne var ki, tanrıbilimsel eğitim görüşünü benimseyenlerin, bu görüşten yana olduklarını, olabileceklerini hiç sanmıyoruz. Çünkü bu görüş, onların önerdikleri dizgeyi olduğu gibi, amaçları, içeriği, yöntemi de tersine çevirmektedir.

Gene Rapor'dan bir bölüm: "Çağdaş toplumda yetişkinlerin eğitimi her gün biraz daha artan bir önem kazanmaktadır. Nasıl bir teknik adam, uzmanlığı alanındaki gelişmelerden sürekli olarak bilgilenmek zorundaysa, nasıl sanayi ve tarım alanında çalışanlar, değişikliklere ayak uydurmak zorunda iseler, yuttaşlar da günlük olayları çözümleyerek, kültürel canlılığı ayakta tutmak ve yurttaşlık görevlerini gereği gibi yerine getirebilmek için sürekli bir halk eğitimi gereksinimi duyarlar..." deniyor 13. sayfada.

Rapordaki öneriler, Abdullah Lütfi Bey'in yalnız salık verdiği değil, ömrü boyunca bağlı kalıp uyguladığı konulardır. Hele Atatürk'ün saptadığı ve özlemini çektiği gerçekçi eğitim görüşünün tıpatıp aynısıdır.

Söz konusu Rapor, gerek amaçların saptanması, gerek öngördüğü içerikler, gerekse yöntem ve değerlendirme önerileriyle özgün yaklaşımlar ileri sürüyordu. Ne yazık ki, bu belge, şimdiye değin gün ışığına çıkarılamamıştır. Hem de kitap halinde yayınladığı halde. Bu, eğitimimizin geleceği bakımından büyük bir yitimidir.

Şimdi, tanrıbilimsel görüşten yana olanlardan küçük bir sorunumuz var: Gördüğünüz gibi, bu belgedeki bütün öneriler, yenilikçidir, ileriye dönüktür. Siz,

benimsediğiniz dizge ile Türk toplumunu nereye götürmek istiyorsunuz? Öğretmeni hor görmekle, engellemekle neyi gerçekleştirmek istiyorsunuz?...

Söz konusu rapor'un bir yerinde de şu açıklama yapılıyor: "Komisyonumuzun gördüğü ve inceleme yaptığı ileri ülkelerde, eğitim etkinlikleri her basamakta türlü siyasal etki ve eğilimlerin dışında kalarak, tümünden bilimsel temellere göre düzenlenip yürütülüyor. Bu ilkenin gerçekleştirilmesi bakımından, bu memleketlerde eğitim politikası ve eğitim işleri, üniversitelerle bunlara bağlı ya da bağımsız araştırma merkezlerince, uzmanların ve türlü meslek örgütlerinin işbirliği ile organize ediliyor."

Görüldüğü gibi ileri ülkelerin eğitim dizgelerinin saptanması, politikacılarla değil, bağımsız ve özerk eğitim kurumlarının sorumluluğuna bırakılıyor. Bizde, bu sorumluluk dört yıllık bir süre için Parlamenta gelen çoğunluk partisine düşüyor. Eğitim dizgesi, bu çoğunluk partisnin isteğine göre ters-yüz ediliyor. Bu doğrudan doğruya ulusun geleceği ile oynamaktır. Hem ilerici savında buluncaksın, hem böyle ilkeliklere başvurarak, hiç bir çözüm yolu bulma çabasına girişmeyeceksin. Olmaz, böyle şey. Bunu bilmekte kesin zorunluluk vardır.

Eğitim sorumluluğunu, eğitimbilimsel yetiştirilmesi olan öğretmenden başkası

yüklenemez. Özellikle ileriye dönük, gerçekçi eğitim ustalığını ondan başkası gösteremez. Onun için de öğretmenin rahat bırakılması, saygınlığına gölge düşürülmemesi, onun Atatürkçü çizgiden saptırma yoluna girilmemesi gerekir. Demokratik, laik, sosyal hukuk devleti amaçlayan ilkeler doğrultusundaki eğitim amaçlarının saptanmasında işi, ehline bırakmalıdır. Okul gibi örgün bir eğitim kurumunda, herkesin herkesi denetleyebildiği bir ortamda demokratik yaşam olanak içine girmeyecekse, dağınık, amaçları birbirinden ayrı halk kitleleri içinde, insan haklarına dayalı bir eğitimi nasıl sağlayacağız.... Bir eğitim felsefesinin öngördüğü ilk koşul, siyasal karışmanın durdurulmasıdır.

Abdullah Lütfi Bey'e göre öğrenme, doğumla başlayıp ölümle biten bir süreçtir. Kendisi, bu ilkeye sıkı sıkıya bağlı kalmıştır. Ona göre öğrenmenin yeri ve zamanı yoktur. Yalnız kaynağa yönelmek vardır. Kendisi, sakallı sarıklı bir hocadır. Ama, bir Nesturi papazından Fransızca öğrenmede hiç sakınca görmemiştir. Çünkü bu girişim, kendisine geniş ufuklar açacaktır. Öğrendiği bu Fransızca yoluyla Batı'yı anlayacaktır. Kazandığı bilgiler, öyle çarik çürük, derme çatma, köksüz türden de değildir. Toplumu tümünden kavrayan, hepside ileriye dönük, gerçekçiliğe dayalı bilgilerdir, bunlar. Önerileri, gerek Atatürk'ün, gerek "Türkiye Eğitim Milli

Komisyon Rapor'undaki görüşlerle öngörülere tıpatıp uymaktadır. Bu, yalnız mutlu bir raslantı değil, bilinçli arayışın somut örneğidir.

Abdullah Lütfi Bey, eğitim felsefelerinin yeterince saydamlaşmadığı 19. yüzyılın ikinci yarısında, en uzun çalışması bu dönem olmuştur, hele Türkiye'de sözünün bile edilmediği bir dönemde, en uygun amaçları, en tutarlı ilkelerle geçerli yöntemleri bulabilmiştir. Değişen toplumda değişmeyen amaç ve yöntem olmaz. Hocamız, bu kuralı gerek sezgi, gerekse inceleme yolu ile bulmuş, yaygınlaştırmaya çalışmıştır.

Abdullah Lütfi Beyin bilgi kuramını, öğrenme süreciyle değerlendirme konularına değin görüşlerini kesin olarak bilmiyoruz. Çünkü, daha önce de değindiğimiz gibi, hiç bir zaman kuramcı olmamıştır. Ancak uygulamadaki sağlamlığı ile gerçekçi eğitime yatkın tutumu, bu konuyu biraz aydınlatıyor. En çağcıl eğitim görüşünden yana olan bir kimsenin, bilimsellikle saplantılara kapılacağını da hiç sanmıyoruz. Bundan sonra üzerinde duracağımız "ALFABESİ" adlı bölümde sınırlı da olsa, kanımızı kanıtlayan ipuçlarını yeterince göreceğiz.

Güncelliğini yitirmeyen, üstelik gittikçe ağırlaşan Öğretmen-politikacı konusu üzerinde biraz daha durmayı zorunlu

görüyoruz. Çağdaş eğitim anlayışlarında okulla toplum birbirinden soyutlanmamaktadır. Bu görüşlere göre okul, hangi eğitim basamağında olursa olsun, çevrenin kültürel, ekonomik ve toplumsal sorunlarının çözüm yollarının odaklaştığı bir merkez gibidir. Bu nedenle, saydıklarımızın yanı sıra dışsal ilişkiler, yeni dünya görüşleri, içsel konular en ince ayrıntılarına değin tartışılır, görüşülür, değerlendirme süzgecinden geçirilir oralarda. Bu, okul çevresi diriliğinin, yeniliğe ve ileriye açılmanın göstergesidir. Bunu yapmayan toplum da, hiç kuşku yok ki, geridir, ilkel-dir.

Bunu yapmayan okul, başka bir deyişle öğretmenler, yükledikleri sorumlulukları gereği gibi yerine getirmeden milli eğitimin amaçlarını nasıl gerçekleştireceklerdir? O amaçlar, yalnız çocuklar için düşünülmüştür. Küçükler, büyüdüklerinde toplumun birer etkin üyesi olacaklardır. Amaçların gerçek anlamı, çocukların kişilikleri yoluyla yarının toplumunu oluşturmaktır. Toplumsal bütünselleşmenin, ulusal birliğinin sağlanmasında tek yol da budur. Hem soyutlama girişimlerinde bulunacak, hem birlikten söz edeceksiniz. Bu durum çelişkilere, karışıklıklara düşmekten başka ne anlama gelir ki...

Öğretmeni toplum sorunları dışında tutmak isteyenler, okulu toplumdan ayırmak eğilimindedirler. Böylece, kuşaklar

arasındaki ayrılıkların büsbütün keskinleşmesine neden olmaktadır. Oysa toplum, okulu, yerleştiği coğrafya parçası, tarihi; ekonomik yapısı, gelenek ve görenekleriyle örgün bir bütündür. Bu örgün varlığın öğelerini birbirinden ayırmak, onu parçalamak, yok etmeye yönelmektir. Daha da kötüsü, onu sakatlamak, işlemez duruma getirmektir. Bu parçalama ya da bölme, kuşku yok ki, kimilerinin işlerine gelebilir. Ama, bunun ulus yararına olmayacağı açıktır. Bu, mantıksızlıktır, bilim dışılıktır. Bunlar da değilse, açık söyleyelim, özel çıkarıcılıktır.

Yineleyerek söyleyelim ki, öğretmenin toplumsal sorunlarla ilgilenmesini engellemek, çok sakıncalıdır. Bu, yasaları aşmak, ya da hiçe saymak olur. Amacımız, öğretmenin, halkla birlikte olmasına, bilinçlenmesine, olumlu bilgi edinmesine, önyargılardan kurtulmasına, geçerli beğeniler geliştirmesine, tutarlı dünya görüşleri kazanmasına yardımcı olmasının sağlanmasıdır. Bunlar yapılmasında halk, olduğu yerde saysın mı, yazgısına boyun mu eğsin?... Niçin geri kalındığının, niçin sömürüldüğünün bilincine varmadan yoksulluğunun batağında çırpınsın, cahilliğinin karanlığında geriye, daha gerilere itilerek, "Böyle gelmiş, böyle gider." mi desin? Bunu demek zorunda mı kalsın? Bu, ne biçim bir anlayıştır? Hem de 21. yüzyıla girmeye on yıl kaldığı şu sırada.

Şunu hiç unutmamanız gerekiyor: Çıkar çevreleri, tarih boyunca hep halkı karşılarına almışlardır. Ama bunu doğrudan doğruya değil de, dolaylı yollardan yapmışlardır. Nedeni sorulduğunda da yanıt hemen hazır: "Onun rahatsız edilmemesini, onun ulusal duygularıyla oynamasını istiyoruz."

Bu yanıt, bilinçlenmemiş toplumlar için carpidıcıdır. Köleleştirme, kullandırma sonunda da sömürme düzeninin kökeninde, hep bu yanıtın büyüleyici izlerini bulabilirsiniz. Gerçekçi bir eğitim anlayışında bu düzenin yeri var mıdır?

Bu sakat, insanlıkdışı görüş, planlı bir taktiğin ürünü değilse, tanrıbilimsel eğitim anlayışının oluşturduğu, somutlaştırdığı bir sonuçtur. Abdullah Lütfi Bey, bu konuda şöyle demektedir: "Seni Jandarma dövse ne yaparsın? Seni bir devlet memuru, üstelik padişah bile olsa, hakkını arayacaksın. Hakkını aramaktan vazgeçmeyeceksin. Hakkını aramak için Meclis-i Mebus'a na kadar gideceksin. Orada da seni dinleyen bulunmazsa, yayın organları yoluyla olayı kamuoyuna şikayet edeceksin."

Bu öğüt, düpedüz politika değil midir? Elbette ki politikadır. Ama, halkı uyandıran, hak aramayı salık veren politika. Abdullah Lütfi Bey, bu sözünü II. Abdulhamit döneminde söylemiştir. Hem de padişah yanlısı ağaların, zorbaların

çocuklarının doldurduğu sınıflarda, halkın içinde, herkesin işitebileceği yerlerde. Ne var ki, Abdullah Lütfi Bey, yiğitçe haykırırken, hiç bir siyasal örgüt ya da görüş desteğini kazanma gereğini duymamıştır. Bunu usundan bile geçirdiğini sanmıyoruz.

Gerçekçi eğitimin amacı, kişilik kazandırma yoluyla bireyleri toplumsallaştırmaktır. Bireyleri köleleştirmeye, kullandırma ve sömürüye başkaldıran, özgürlüğe tutkun kişiler olarak yetiştirmektir. Abdullah Lütfi Bey, son soluguna değin bu amacın peşinde koşmuştur. Bu konuda her türlü engele, korkutmaya, saldırıya ve tertibe erkekçe karşı koymuştur. Eylemlerinin hepsi de politikaydı. Ama, sayın hoca, yukarıda da belirttiğimiz gibi, hiç bir siyasal örgüte girmemiştir, buna gerek görmemiştir. Hiç kimseye, örgüte angaje olmamıştı.

Abdullah Lütfi Bey'in çıkışlarının sivri ve acıtıcı olduğunu görenler, delilik kertesine varan bu davranışlarını yadırgayanlar bulunabilir. Özellikle olayların geçtiği yer ve zaman bakımından tehlikeli görenler çıkabilir. Ne var ki, onun kişiliğini de olağanüstülükler yaratmıştır. Kişiliğinin hamurunda bu mayalar vardır. Büyük olmak her zaman olanaklı değil ki...

Kimdir çağını aşan kişi? Durağan toplumun geçerli değer yargılarının dışına

çıkarak gerçeklere daha yakın olan değer yargılarını benimseyen, benimsetmeye çalışan değil mi? Elbette ki odur. Abdullah Lutfi Bey de çağını aşan kişilerdendi. Bu kişiliğin örgüsündeki sıkıntılı yaşamın, halkın geriliğinin, yoksulluğunun, cahilliğinin neden olduğu kadar, başka etmenler de vardır. Hocamız ömrü boyunca haksızlık yapmamıştır. Kıyanın değil, hep kıyılanın yanında olmuştur. Özgürlük konusunda hiç kimseye ödün vermemiştir. Hiç bir gerçeği saklamamış, bildiği inandığı her şeyi değiştirmeden olduğu gibi ortaya atmıştır. Daha başka bir deyimle, ömrü boyunca açık vermemiştir, karşıtlarına gerekçe sunmamıştır. Bildiği yoldan dönmemiştir.

Gerçekçi eğitim görüşünden yana olan Abdullah Lutfi Bey, kendisini nesnel biçimde değerlendirmesini de bilmiştir. Ne olduğundan çok, ne de az değer biçmiştir, kendisine yalnız alçakgönüllülüğü de hiç bir zaman unutmamıştır. "Ne olağanüstü zekiyim, ne de güçlü bir bünyem var." derken bu özelliğinin en güzel örneğini vermiştir.

Bünyece güçlü olmadığı tartışılabilir. Çünkü, çelimsiz olmasına karşın birkaç kez yaya olarak İstanbul'a gidip gelmiştir. Bünyesinden yakınması, şişmanlığın moda olduğu bir dönemde, kendisinin bu çelimsiz durumudur. Ama, zekâ konusundaki görüşüne katılamayız. Çünkü, zekâ bölümünün çok yüksek olduğuna inanmak-

tayız. Çünkü, bir insanın çok kısa sürede Fransızca öğrenmesi, bunun yanında Arapça ve Farsçayı sökmesi, öyle her baba-yiğitin yapabileceği işlerden değildir. Bu konuda bir değerlendirmesi de var, hocanın. Bununla ilgili belge, Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü Arşivinden kopya edilmiştir. Değerlendirme belgesi şudur:

Anadilden başka bildiği diller

Diller Okumak Yazmak Çeviri Konuşmak

Fransızca	10	10	3	6
Arapça	10	10	7	1
Farsça	9	9	8	2

Görüldüğü gibi Abdullah Lutfi Bey, öğrendiği üç yabancı dilden yalnız Fransızca'yı ortanın üstünde konuşabilmektedir. o, doğuludur, ama doğu dillerinden pek de hoşnut değildir. Çünkü, doğu kaynaklarından alacağı, öğreneceği bir şey yoktur. Bilim, felsefe, teknoloji gibi uygarlık oluşturunların hepsi Batıdadır. Batıyı anlamak için, onların dillerinden birisini (hiç değilse) öğrenmek gerekecektir. O da bunu yapmıştır.

Bu bölüm üzerinde çokça durduğumuz gözden kaçmamıştır. Böyle yapmak zorundaydık. Konu çok önemlidir. Türkiye'mizin bugünü ve geleceği ile ilgilidir. Açıkça söylemek gerekirse, bugün kimi çevrelerce

özlemi çekilen eğitim felsefesi, eğitim felsefesi akımları en geri olanıdır. O eğitim felsefesi bugüne kadar bize hiç bir şey vermemiştir. Bundan sonra da vermeyecektir. Oysa o küçümsemiş Batı uygarlığı, özünde gerçek bilim, gerçekçi felsefe, teknolojiden başka bir şey değildir. Uzak çağında yaşamıyormuşuz gibi, bir yandan çürük eğitim görüşleri sürülüyor ortaya, bir yandan da Atatürkçülüğe saldırılıyor. O Atatürkçülük ki, maddi ve manevi varlığımızın tek güvencesi biricik kaynağıdır. Kaynağımızı kurutmaya çalışıyoruz, açıkçası.

Bu bölümü çok kısa bir özetleme ile bitirmek istiyoruz. Abdullah Lütfi Bey, gericilik, tutuculuk, bağnazlık, yobazlık gibi görüşlerin hepsinin karşısında olmuştur. Gücünün yettiği ölçüde de, bu görüşlerden yana olanlarla savaşmaktan yılmamıştır. Ama, onun yaptığı kupkuru bir savaşım değildir. Geçerliliğini yitirmiş inancın karşısına dikilmiş, o inancın karşısına, yapmacığın karşısına doğru olanı, içtenliği çıkarmıştır. Bu savaşımı verirken de, önce ikna yolunu seçmiştir. Çok iyi tanıdığı Batıyı dilinden düşürmemiştir. Hep onun iyi yanlarını salık vermiştir. Ne var ki, erdemli yaşamı, özverili kişiliği, yorgunluk nedir bilmeyen etkinlikleri çabucak çevresini etkilemiştir.

Abdullah Lütfi bey yiğittir, korkusuzdur. Zekâsı parlak, iradesi güçlüdür. O, öğrenme

ve öğretmeye tutkundur. Her ulusal günün coşkulu havasında onun gür sesi işitilmiştir. Her devrimci girişimin önderlerini saygıyla selamlamıştır.

Uygulamayı kurama yeğlemiştir. Daha doğrusu uygulamaya geçirilebilecek bilgiye önem vermiştir. Hep, eğitimin işlevsel yönleriyle uğraşmıştır. İncelemeci, gözlemci ve araştırmacıdır. Batı uygarlığını oluşturan süreçlerin bunlar olduğunu çok iyi anlamıştır. Medrese taşlatır, şeyhlere, dervişlere, dedelere, delilere yüz vermez. Elinden geldiğince, eğitim sorumluluğuna verilen kimseleri, o gibi yuvaların etkisinden korumaya çalışır, hatta çırpınır.

Olumlu bilgilerden yanadır. Yüceltici felsefeden yanadır. Demokratik yaşama, Batıcı özgürlüklere, önemlerini sürdüren ulusal değerlerin hayranıdır. Eğitim felsefesini bu temeller üzerine oturtur.

Kadınların eğitimine çok önem verir. Bu konuda şöyle der: "Erkek ve dişi bütün nüfusumuz yüzde yüz okur-yazar olmadıkça, bu memleketin kurtulma olanağı yoktur." Kadınlarını okutmayan ulus, bu ayıbını bir kara leke olarak alnında taşır. Ulusumuzu bu lekeden kurtarmak, hepimize düşen kutsal ve yüce bir görevdir."

Abdullah Lütfi Bey, geveze bir öğütçü değil, tutarlı eylemleriyle, özverili davranışlarıyla bir düşünür ve uygula-

yıcıdır. Özel olarak yetiştirdiği iki kızını da öğretmen yapmıştır. Büyük kızı Fatma'yı gene bir öğretmen olan Yusuf Bey'le evlendirmiştir. Fatma'nın iki oğlu ile üç torunu da öğretmen olmuşlardır. Böylece, yalnız kendi çabalarıyla değil, çocukları ve torunları aracılığı ile, memleketin milli eğitimine geniş çapta katkıda bulunmuştur. Zehra adındaki kızının oğlu Kemal Atatuğ ve onun yeğeni Ferit Atatuğ da bu öğretmenler kervanına katılmıştır.

Abdullah Lütfi Bey, yalnız görevi sırasında değil, özel yaşamında da bir etki-leşim adamıdır. Hem etkiler, hem etkilenir. Verirken hep iyiyi sunar Alırken iyiyi de kötüyü de kabullenir. Kötüyü düzeltir, iyiyi ödüllendirir. Ulusal sorumluluğun, toplumsal bilincin doruğuna çıkmıştır. Bunların dışında kişisel çıkar, özel yarar diye bir şey düşünmez. Kısacası o, her bakımdan çok gelişmiş bir örnek kişidir.

ALFABESİ

Abdullah Lütfi Bey'in basılı bir yapıtı yoktur. Ama notlarıyla anıları incelendiğinde çok çarpıcı, ilginç görüşleriyle karşılaşırız. Görüşleri içinde en ilginç olanlardan biri de alfabesidir. Bu alfabe de basılmamıştır. Ama uygulamaya konmuş, denenmiştir. Harf devriminin oluşmasında olgunlaşmasını geniş ölçüde etkilemiştir. Bunu, o zamanki gazete ve dergilerde çıkan yazılarla Peyami Safa'nın yayınladığı "Türk

İnkılabına Bakışlar" adlı kitaptan öğreniyoruz.

Şu bir gerçek ki, Abdullah Lütfi Bey'in zamanında bir çok alfabe yazılmıştır. Ama, bunlardan hiç biri, onun görüşü ile bağdaşmamıştır. Bu karışıklığın nedeni, Abdullah Lütfi Bey'in alfabesinin yöntemi, "Geştalt Psikolojisine" dayanmasıdır. Bir de bu alfabenin sesçil olmasıdır. O zamana kadar kimse bunu düşünmemiştir. O zamana kadar yazılan bütün alfabeler, söz konusu psikolojiye ters düşen bir anlayışla yazılmıştır. Daha da kötüsü, bu tutumun 1936 İlkokul Programına değin sürmesidir.

Abdullah Lütfi Bey'in alfabesiyle Geştalt kuramına geçmeden önce 1928 harf devrimine değin uygulanan alfabe eğitimi ve Arap harfleri üzerinde biraz durmayı zorunlu görüyoruz. Bu yapılmadan, Abdullah Lütfi Bey'in alfabesinin niteliği ve değeri kavranamaz. Özellikle eski harfleri bilmeyenler için, durum daha güçleşmiş olur. Ancak, alfabe öğretiminden de önce eski harflerin özelliklerini belirtmek yerinde olacaktır.

Eski alfabede ikisi işaretli, ikisi de işaretsiz, hepsi de "a" veren dört harf vardı. Bununla birlikte, bu harflerden kimileri yerlerine göre "e" ve "ı" seside verirlerdi. Bunlar, kökenlerine göre, ayrı dillerden gelen sözcüklerde kullanılırdı. Bu büyük bir sorundu. Yabancı dillerdeki "a"nın hangi

"a" ile yazılacağını bilmek çok büyük bir beceri sayılırdı. Şunu da söyleyelim ki, o harflerle okuma yazma öğrendiklerini sananlar, en yüksek eğitim kurumunu bitir-seler bile, hem okumada, hem yazmada, yanlış yapmaktan kurtulamazlardı.

Eski alfabede iki "t" bulunuyordu. "tatlı" yazdığınızda, birinci başka ikinci "t" başka harfle yazılıyordu. Bu "t" ler ses bakımından aynı oldukları halde, biçim olarak birbirine benzemezdi. Kökeni ve bütün çekimleri Türkçe olan bu "tatlı" sözcüğü nasıl yazılacaktı. Birinci "t" ile ikinci "t" hangi biçimde olacaktı? Bilinemez ki. Ama, koymuşlar işte. Bu sözcükteki "t" yerlerinde kullanmamanız, oldukça büyük yanlış sayılırdı,

O alfabede "h" sesi veren iki harf vardı. Hasırdaki "h" ile havadaki "h" ayrı biçimdeydi. Hamza ile Hamit yazarken de böyle zorlukla karşılaşırdınız. En yüksek düzeyde bilginiz olsa bile, bu iki "h" yi yerlerinde kullanmazsanız, büyük yanlış yapmış olurdunuz.

Eski alfabede "s" sesi veren üç harf bulunuyordu. "sarı" ile "sari" nin başlarındaki "s" ler biçim bakımından birbirine benzemezdi. Üçüncü "s" ise, ikisine de benzemezdi. Buna peltek "s" denirdi. Bu "s" de yabancı kökenli sözcüklerde kullanılırdı, şimdiki "s" ile gene şimdiki "t" arası bir ses verirdi.

(Devam Edecek)

TEŞEKKÜR

Sevgili annemiz Bedriye OĞUZ'un vefatı nedeni ile, cenaze törenine katılanlara, bizzat eve gelerek, telgraf ve telefonla taziyetlerini bildiren sayın hemşerilerimize, akraba ve dostlarımıza gönülden teşekkür ediyoruz.

Kızları
Şükriye - Ruhiye - Neriman

BENDE DİR

Gamzene nazar kıldım, yaktı, perişan etti.
Nevbaharı dolaştım, sam esince, yel ditti..
Hicrana döndü yaram aktı, azıdı gitti.
Feleğe şekva ettim, dedi herşey bendendir..

Musibet derde düştüm, yanar bağı ateşim
Gazap eyledi felek, bundan geri ben hiçim.
Talihimden kayboldu benim ayıa, güneşim,
Felek dedi arama, hep olanlar bendendir..

Bunca yıldır beyhude nazar kıldım, bana yuf.
Görmedim bir tek vefa, harap oldum bana yuf..
Bir gamzeye vuruldum, geçti ömrüm bana yuf..
Perişan oldum gayri.. felek dedi bendendir..

Hasrete boyun eğdim, her gün bakakalırım,
Zülfü bağladı bir kez, hayattan nem alırım
Hayalle geçti ömrüm gayri çok utanırım,
Cefa, sefa denenler, felek dedi bendendir..

Hüsnü AYDOĞMUŞ

AYAKLARIM GELMİYOR

Ş.Necmi ÖZER

Av merakı yurdumuzun hemen hemen her yöresinde az veya çok muhakkak vardır. Bizim Ağın ve çevresinde de aynı durum görülür. Kimisi keklik ve tavşan avından, kimisi balık avından, bazılarıda hepsinden zevk duyarak bunu seve seve yaparlar.

Bizim köydede genç yada yaşlı olsun muhakkak birilerinin sulak başlarında, evcikte keklik beklerken veya tüfek omuzda dağlarda gezerken görmek her zaman mümkündür. Tüfek dedimse sakın şimdi kullanılan modern av tüfekleri sanmayınız. Bunlar ağızdan dolma çift veya tek namlulu tüfeklerdi. ateş edebilmek için bir atım barut ağızdan manlunun içerisine boşaltılır, arkasından bir miktar bez parçası harbi denilen demir veya ağaç çubukla vura vura sıkıştırılır meme ağzına barut gelmesi sağlanırdı. Arkasından yeteri kadar saçma konulup harbiyle aynı ameliye tekrarlanır, Horozu kaldırıp kapsülü boyunca tüfeğiniz atışa hazır hale getirilmiş olurdu. Her atıştan sonra aynı şeyi yapmak gerekirdi.

Bu tüfekler bile o tarihlerde (45-50 sene önce) köyümüzde mahdut kişilerde bulunurdu.

Arapkir çayı bizim Küzne Köyü ile Yabancı köyleri arasında sanki bir sınır çizer gibi nazlı nazlı akıp gider, (Şimdi burası Keban barajından dolayı Arapkir'e doğru uzanan bir göle dönüşmüştür.) Bu çay köyümüzün hayat damarlarından en önemlilerinden biriydi. Kenarındaki mümbit araziye besleyen, kavak, söğüt ve daha birçok ağaçlara can veren, mahsülümüzün öğütüldüğü değirmenin taşını döndüren bu çayımızda her türlü tatlı su balığını bulmak mümkündü. Balığı çay'da tutup hemen orada temizledikten sonra söğütten kesilen şişlere geçirip bol ateş közünün üstünde döndüre döndüre kızartılarak yenilmesinin tadına doyum olur mu? Evde ise yağda veya içine bulgur doldurulup yapılan balıklı pilavın da herhalde yemede yanında yat diyebileceğinizi sanmıyorum.

Balık avı deyince köyümüzde ilk gelen isimler (Hepsi rahmetli oldular) Memicigilin Hamdi Dayı, Sıdıkgilin Memet dayı, Güççeagagilin Faik emi ile Zeki emi akla gelirdi. Bunlardan Hamdi dayı en güzel Tor (Serpme) yapan maharetli bir ustaydı. Hepsi tecrübeleriyle balığın nerde olduğunu az çok bilirlerdi. Tor atmada da üstlerine yoktu. Yeterki balığı görsünler. O balık ellerinden kolay, kolay kurtulamazdı. Hele üçü bir araya gelip çayın içinde yan yana dizilerek torlarını hazırlayıp bir panter gibi sessiz avlarını beklerken bizlerde yukardan aşağıya doğru çayı taşılaya taşılaya balığı onların üzerine sürerdik. Balığı gördükleri an üçü birden torlarını atarlardı. Torların altında kalan balığı toplamakta bizlere düşerdi. Her balığı elimle tuttukça duyduğum zevki emin olun anlatamam. Balıklar ağın altında yakalanmamak için oraya, buraya kaçışırken bizlerinde yakalamak için suyun içine kapanmamız görülmeye değer şeylerdi. Bu uğraşta balık ağın bir gözüne takılarak maalesef yenik düşer yakalanırdı.

Benim sizlere anlatacağım anım tavşan avıyla ilgili. Sanıyorum. 15-18 yaşlarındaydık. yani 40-45 sene önce; Bir kış günüydü gece bir karış kar yağmış sabaha karşı kesilmiş olacak ki kalktığımızda her taraf bembeyaz kar. Pırl pırl da bir güneş.

Bu havayı gören namılı avcılar dururmu. Aklımda kaldığına göre (Allah rahmet etsin) Mehmet dayı, Fayik emmi, Zeki

emmi ve İkide orta Yabanlı'dan gelen misafirler.

Ayaklarına kıl çorapları giyip çarıkları çekmişler, tüfekler omuzda iki tazıda tasmalarından iple bağlanmış vaziyette Pornek'te (Köyün üstünde dut ağaçlarla kaplı köy meydanı) kendilerine katılacakları bekliyorlar. Tabi bizim yaştakiler dururmu. Hemen hazırlanıp onlara katıldık 10-12 kişi kadar olmuştuk.

Kurtpaharından Yol Arasına çıktık. Her taraf bembeyaz kar, Serçe dahi gezse izi belli oluyor. Bizim oraların karı sanıyorum buraların karından hem beyaz hemde güzel. Yolarasından yazılara doğru yöneldik. Bir meşe kümesinin yanına yaklaşırken önümüzden pot diye bir Tavşan hoplamaz mı? Herkeste bir telaş ve sevinç, Tazılar hemen koyverildi. Düz yazıda heyecanlı bir yarış başlamıştı ki ikinci bir tavşan ikiyüzmetre kadar ilerimizden çıkmazmı. İlk kalkan Ekireğin sulak başına doğru kaçarken öteki tamamen onun zıt tarafına doğru koşmaya başladı. Tazıların öbürünün peşinden gitmesi diğerinin de atış menziline uzak bulunması bizleri üzerken bu esnada havada bir Kartal pedah oldu. Kaçan tavşanın istikametine doğru alçalarak uçmaya başladı Kartalın tavşanın peşinden gittiğini gören rahmetlik Memet Dayı, çocuklar hiç merak etmeyin. Eğer Kartal tavşanı yakalamazsa elimizde bilin. Onun korkusundan gizlendiği yerden asla çıkmaz. Biz diğer tavşanın peşine gidelim. Uzatmayalım Düz yazıda meşeler arasında

Tavşanla tazıların amansız yarışını bir müddet seyrettik. Neticede tavşan yenik düştü. Tazılara yakalandı. "Gidip onu aldıktan sona öbür tavşanın izini takip ederek hızlı hızlı yürümeye başladık. Bir müddet sonra kartalın büyük bir meşe kümesinin hemen yanına konarak beklediğini gördük. Çok büyük bir kartaldı. Bizi görünce istemeyerekte olsa ağır, ağır kalkıp uzaklaştı. Kanatları açık olarak öyle hızlı yere konduğu anlaşıyor ki kar'da kocaman bir iz bırakmıştı. Kartal gidince tavşanında saklandığı meşe kümesinin içinden kaçacağını tahmin etmiştik. Maalesef beklediğimiz olmadı. Memet Dayı'nın; çocuklar kovalasınız dahi tavşanı korkusundan meşe kümesinden çıkaramazsınız. Tazıları salmayın. Bir iki kişi kümeye girip tavşanı yakalayın dedi. İki kişiyle birlikte meşenin içerisine daldık. Tavşanı aramaya başladık. Biçare hayvan bizi gördüğü halde Kartal'dan o kadar korkmuş ki gizlendiği yerden mahzun, mahzun bize bakıyordu. Elimizi uzatıp tuttuk. Kucağımıza alırken acı acı bağırmasını asla unutmam. O anda bütün benliğimi bir acıma duygusu kapladı. Tavşanın çaresizlikten yalvaran bakışlarla inlemesi içinde sanki bir şeyi koparıp götürmüştü. Orada yalnız olsaydım sanıyorum tavşanı özgürlüğüne kavuştururdum. Böyle olmadığı gibi avcılığın acımasız kuralları burada da geçerliydi. Tır tır titreyen hayvanı tazıları denemek için salıp onlara tutturdular. O gün beş tane tavşan avlayarak köye döndük. Ama bunun acısı şimdi anlatacağımdan öğreneceksiniz ki kat kat fazlasıyla benden çıktı.

Aradan bir ay ya geçti ya geçmedi. Sabah kalvaltımı çorbayla yaparken Sıdıkgilin Osman (rahmetli oldu) Mustafa ve Ferit Kardeşler silah ellerinde içeriye girdiler. Tam tek mil hazırlanmışlardı. Tazılarında yanlarındaydı. Haydi Necmi yemeği bırak kalk tavşan avına gidiyoruz. Ağabeyim Osman dün akşam Ağın'dan eve dönerken Ekireğin ve Sulağın başında tavşan izlerine rastlamış. Oralarda bulunacağını tahmin ediyoruz. Biz gerekenleri aldık diyerek karnımı doyurmama bile fırsat vermeden kalktık. En seri vaziyette kıl çorabı ve çarığı ayağıma geçirip babamın dolma çiftesinide omuzuma alıp, yola revan olduk.

Kar bazı yerlerde diz kapaklarına kadar geliyordu. Sulak başında Tavşanın gece yiyecek aramak için oralarda dolaştığını izlerinden anladık. İzini sürmeye başladık. Şura senin bura benim derken Ekireğin nerdeyse bütün bağlarını bize dolaştırdıktan sonra Andiri'ye yöneldi. Köyün alt kısmından tekrar geri dönerek Ekirek yakınlarından karşı tepelere geçtiğini gördük. Vaz geçelim dedimse de buralardadır diyerek teklifim kabul görmedi. Mecburen izin peşinde, dağları, tepeleri dolaşmaya başladık. Öğle çoktan geçmişti. Açlık hepimizde kendini hissettirmeye başlamıştı. Biz gereken yiyeceği aldık diyen arkadaşlar maalesef çabuk döneriz diye tazının yiyeceği kadar ekmek almışlar. Birazını taziya geri kalanıda aramızda taksim ederek, yedik ama derler ya kulağıma dahi gitmedi. Düştük yine iz

peşine. Ha babam ha git Allah git. Canına yandığının tavşanı sanki arkadaşlarının intikamını bizlerden alıyormuş gibi Hozakbur yazılarını bizlere dolaştırdı. Açlık bir yandan, yorgunluk bir yandan iflahım kesilmişti. En yiğidimiz Ferit olduğundan öne o düşüyor karda açtığı ayak izinden onu takip ediyorduk. Bazen savruntuyla dolmuş çukur yerlerden geçtiğimizde göbeğimize kadar kara saplanıyorduk. Tavşan bizi dolaştırdıkça dolaştırdı. Bizde inada bindik. Bu vaziyette ikindiye Hozakbur topraklarında geçirdik. Artık hiç birimizde mecal kalmamıştı. Ferit yorulduğundan öne bazen Osman bazende Mustafa geçiyordu. Uzatmayalım Tavşan bizi tekrar geldiği yer olan Ekirek tarafına yöneltti. Güneş dağların arkasından kaybolmaya az bir zaman kala kendimizi Ekireğ'e zor atabildik. Tavşanın izide ilk bulduğumuz yere gelmiş ve diğer izlere karışmıştı.

Bu kadar dolaşmalarda hep ben arkada onların karda açtığı izlere basarak yürüyordum. Böyle olmasına rağmen takatım kesilmişti. Onlar böyle şeylere alışık olduğundan benim kadar bitkinlik hissetmiyorlardı. Arkaya dönüp haydi Necmi gayret et deyip bana seslendiklerinde; Halen unutmadığım şu sözleri onlara bağırarak (BEN GELMEK İSTİYORUM AMA AYAKLARIM GELMİYOR) ne yapayım yani diyordum. Yorgunluğum nerde ise beni karların üzerine düşecek hale getirmişti. Ayaklarımda sanki yirmi kilo ağırlık asılı kurşun gibi olmuştu. Açlık bir

taraftan hamlik ve yorgunluk bir taraftan beni tüketmişti. On metrelik yol bana bitmiyecek gibi geliyordu. Bu kadar zahmette karşı tavşanıda bulamamıştık. Benim bu sözlerimin komikliğimi, yoksa perişan bir halde söylenişinemi nedir bilemiyorum arkadaşlarımın o kadar tuhaflarına gitti ki her şeyi unutup, katıla katıla gülmeye başladılar. Aradan çok seneler geçmesine rağmen tesadüflerle bir araya geldiğimizde ne zaman av bahsi geçse bu söz ortaya atılır, gülerek geçmiş i anardık. Halen İzmir'de ikamet eden Ferit ve Mustafa bilmiyorum bu yazıyı okurlar mı? Eminim okusalar o günü gene yaşayacaklardır ve kulaklarını çınlatacaklardır.

Ekirek'ten tanıdık birinden ekmek ve katık alarak bin defa tavşana lanetler okuyup canı cehenneme diyerek köyün yolunu tuttuk. Kütne'ye girdiğimizde karanlık iyice basmış baba ve analarımızı yolumuzu heyecan ve üzüntü içinde bekler bulduk.

Bu bizlere iyi bir ders oldu. Asla tam hazırlık yapmadan ava çıkmaya tövbe ettik. Uzun yazımla sizleri sıktımsa af olsa.

Kalın Sağlıcakla. Avlarınız bol ve zevkli olsun.

25.3.1994

ANKARA

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Saraycık'lı merhum Süleyman Bilir'in oğlu eski Yönetim Kurulu Üyemiz Mehmet Ali Bilir'in kardeşi, şimdiki Yönetim Kurulumuz Genel Sekreteri Pervin Bilir'in amcası emekli Astsubay Osman Nuri Bilir 4-5-1994 günü Çanakkale'de kalp krizinden dolayı vefat etmiştir. Merhuma Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına sabır ve başsağlığı dileriz.

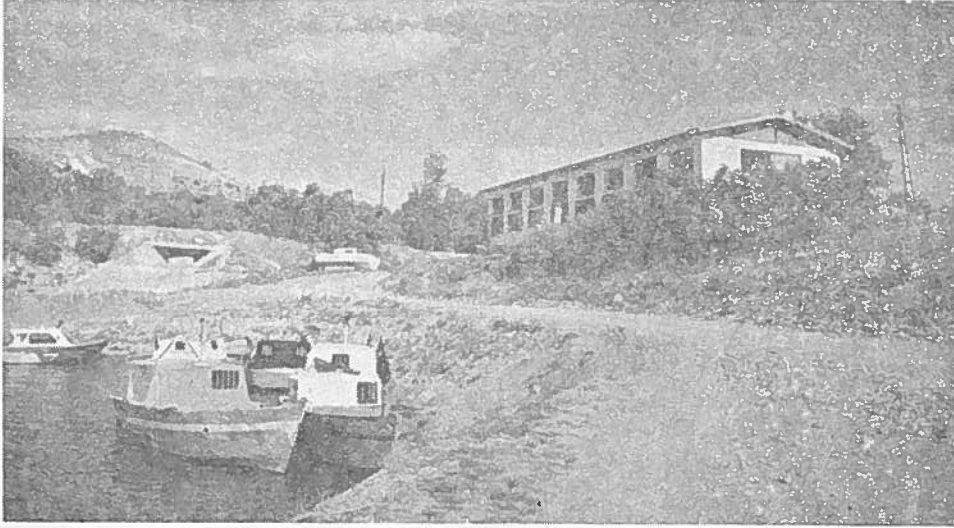
Rahmetli Selim Oğuz'un eşi, Ethem efendinin kızı Bedriye Oğuz 29-5-1994 Pazar günü Ankara'da vefat etmiştir. Merhumeye Tanrı'dan rahmet tüm yakınlarına başsağlığı dileriz.

Andirli Osman Deviren'in eşi, Ahmet - Musa Deviren, Fikriye Balamlı ve Dilber Öztürk'ün anneleri Zeynep Deviren 18-6-1994 Cumartesi günü Andiri'de vefat etmiştir. Merhumeye Tanrı'dan rahmet tüm yakınlarına başsağlığı dileriz.

Pağnikli Fazlı dayının oğlu, İspir Ailesinin damadı, Nebahat Özdem'in kocası sevgili arkadaşımız Avukat Cevdet Özdem 19-6-1994 Pazar günü Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde yaşama gözlerini yummuştur. Merhuma Tanrı'dan rahmet, tüm ailesine başsağlığı dileriz.

AĞIN

HABERLER

Kooperatifte 1 nolu binanın görünüşü

Senelerdir sessiz duran Balıkçılık Kooperatifi çalışmalarına başladı.

Kooperatif Başkanı Sn.İbrahim Kılıç'tan alınan bilgiye göre 1 nolu binada Balıkçılık Lokantası, 2 nolu bina da su ürünleri üretim tesisleri, havuzlar ve soğuk hava tesisleri yapılmakta. Kooperatif kerevit, yılan balığı ve alabalık üretimi gerçekleştirecek. 3 nolu bina da, aile çay bahçesi olarak düzenleniyor.

Yapılan tesislerin finansmanı kooperatif bütçesi, özel idare ve Ağın belediyesi tarafından karşılanmaktadır.

Katkılarından dolayı Kaymakamımız sayın Hürşit Kuş'a ve Belediye başkanımız sayın Erol Korkmaz'a teşekkürü bir görev sayıyoruz.

CÜNEYT ÖZKUL

Gecikmiş bir haber. Terzi kendi söküğünü dikemezmiş.

Rahmetli Hatay ve Sedat Özkul'un kızları, dernek başkanımız Dr. Vâkîf Özkul ve Leyla Kaya'nın yeğenleri, Naciye Özkul ile Alper Algün 20 Kasım 1993 Cumartesi günü Ankara'da nişanlanmışlardır. Gençlere mutlu ve aydınlık bir yolda yürümelerini dileriz.

*

Nermin-Nevzat Asyah'nın kızları Aslı ile Levent Çelikiz'in oğulları Uğur 18 Nisan 1994 Pazartesi günü (Muşu dolaşıp geldikten sonra) İzmir'de dünyaya gözlerini açtı, Sevgili Uğur'un gelecek günlerinin aydınlık ve mutlu olmasını diler. Dedeyi kutlarız

*

Hemşehrimiz, Hünü köyü(Kurtuluş Mezrası)'nden Erol Demiral Ankara Bayındır hastanesinde 2 Haziran 1994 günü başarılı bir Bay-Pas ameliyatı geçirmiştir. Geçmiş olsun der sağlıklı bir yaşam ve uzun ömür dileriz.

*

Dernek Başkanımız, Dr. Vâkîf Özkul 22 Haziran 1994 günü Ankara Belediye Hastanesinde Deviasyon ameliyatı olmuştur. Kendisine geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz

*

Hemşehrilerimiz Neval (Ağın)ve Necdet Aksoy'un kızları Nevcihan ile Yurdanur-Eyüp Kemerlioğlu'nun oğulları İlteriş 25 Haziran 1994 Cumartesi günü Eskişehirde evlenmişlerdir. Gençlere yaşam boyu mutlu bir beraberlik dileriz . Bir yastıkta kocasınlar.

*

Hemşehrimiz Şöhret ve Hüseyin Uçunkaya'nın kızları Dilek ile Hadiye-İlhan Kahraman'ın oğulları Cem 25 Haziran 1994 Cumartesi günü İstanbul Pera Palas otelinde evlanmışlardır. Gençlere yaşam boyu mutlu bir beraberlik dileriz. Bir yastıkta kocasınlar.

*

Hemşehrimiz Küzneli Topal Osman'ın torunu, Metin ve Gülcihan'ın oğlu Doktor Fehmi Türker ile Doktor Asuman Gürsoy 2 Temmuz 1994 Cumartesi günü Samsun Neco Sultan salanunda dünya evine girmişlerdir. Gençlere yaşam boyu mutlu bir beraberlik dileriz. Bir yastıkta kocasınlar.

*

AĞIN